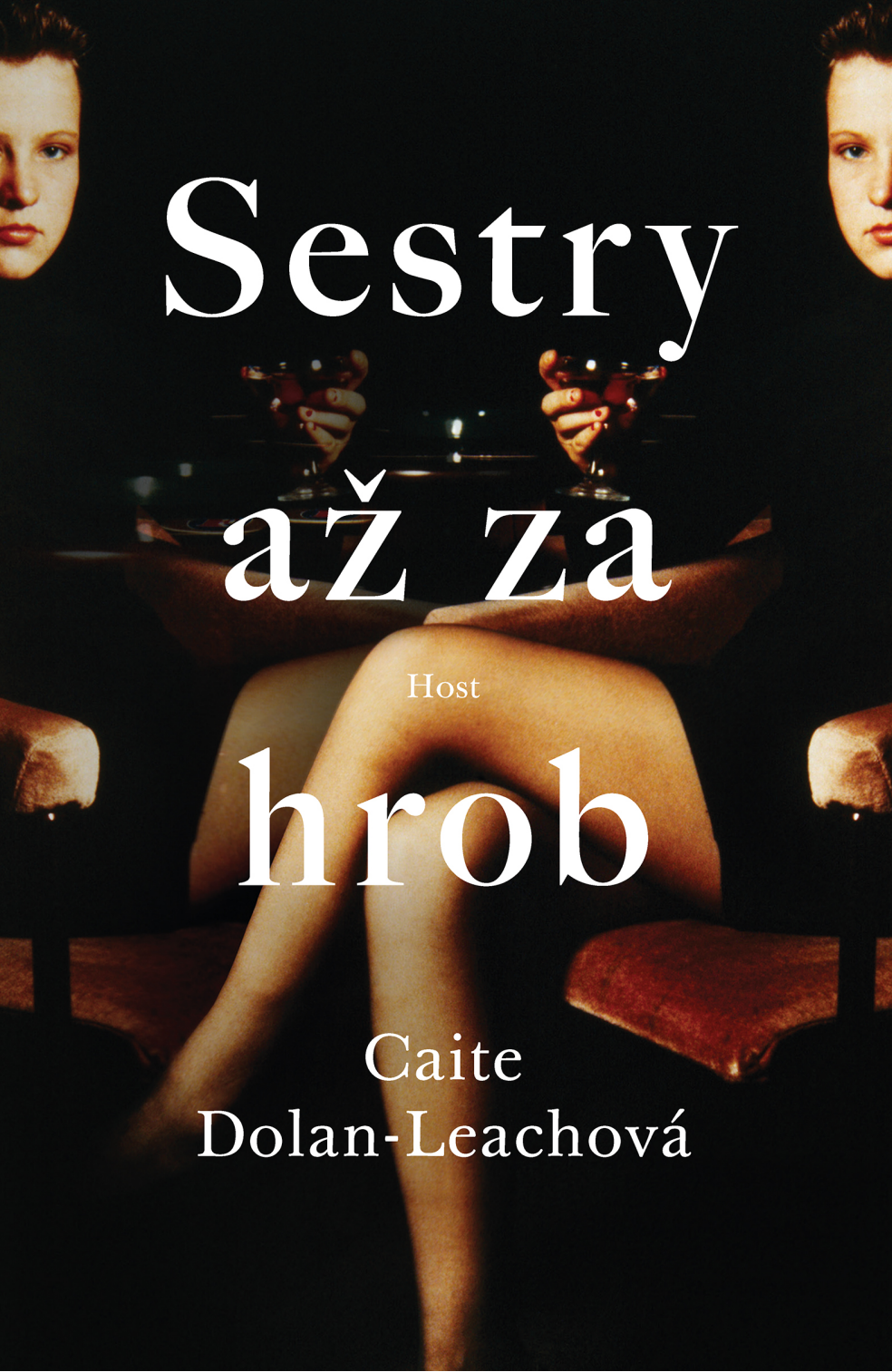

Sestry

až za

Host

hrob

Caite
Dolan-Leachová

Z toho vyplývá jedna věc, která je bezpochyby nejvýsostnější pravdou skládačky: přes všechno zdání to není hra samotářská: každý úkon, který sestavovatel puzzlu provede, už před ním učinil jeho tvůrce; každý dílek, který znovu a znovu bere do ruky, který zkoumá a laská, každá kombinace, kterou znovu a znovu zkouší, každé tápání, každé tušení, každá naděje, každá sklíčenost byly zvoleny, vypočítány, promyšleny někým jiným.

Georges Perec: *Život návod k použití*

Un dessein si funeste, s'il n'est digne d'Atrée, est digne de Thyeste.

Není-li ten truchlivý záměr hoden Atréa, je hoden Thyesta.

Crébillon: *Atrée et Thyeste*, citováno v povídce „Odcizený dopis“

Edgara Allana Poea

1

Moje sestra, rozená vypravěčka mýtů, vždy ráda šířila příběh o tom, jak nám prohodili jména. Byla na to pyšná, jako kdyby se jí, tomu maličkému namodralému novorozenci, podařilo obalamutit osud a přivlastnit si jméno, které mělo patřit mně. Moji rodiče se snažili být důmyslní (ještě než ztratili schopnost cítit se jakkoli jinak než absolutně zdeptaně) a naše jména se měla stát součástí svérázné rodinné tradice. Od A do Z. Ava a Zelda. Prvorozená měla být A jako Ava, druhorozená Z jako Zelda a společně jsme měly tvořit celou abecedu pro naše pošetilé a na krátkou chvíli optimistické rodiče, kteří se oba ocitli ve fádním středu: M jako Marlon a N jako Nadine. Otec dostal jméno po slavném herci a pod vlivem svého obvyklého krátkozrakého narcismu se snažil zanechat jakýsi neobyčejný odkaz své vzkvétající rodiny. Vzkvétat nám však nebylo určeno.

Jako druhorozená jsem měla patřit na konec abecedy. Ovšem sestra, divoká a nezdolná až do svého ohnivého konce, byla už od prvního urvaného nádechu Zelda. Ledabylá zdravotní sestra podala otci miminka ve špatném pořadí, takže jeho druhá dcera mu nemístně přistála v náruči jako první. A tak jsem byla pokřtěna jako Ava. Tedy pokřtěna čistě obrazně. Matka by při jakékoli zmínce o formálním křtu jistojistě vyletěla z kůže. Naši rodiče byli dobří pohani — což je zhruba tak to jediné, v čem byli dobří.

Nečekaný zvrat otce zjevně potěšil, a ten rozhodl, že nám naše omylem přiřknutá jména zůstanou. Prohlásil, že rodina Antipovových převrátí naruby dokonce i abecedu. Matka podle očekávání ležela nevrle a zlomeně na lůžku a nejspíš odpočítávala vteřiny do svého prvního ginu s tonikem po osmi měsících. Ani teď jí to nemůžu pořádně vyčítat.

Jakmile s cinknutím zhasla kontrolka bezpečnostních pásů, rozepnula jsem přezku a vyhrabala z tašky iPad. Ten e-mail jsem četla už tolikrát, že jsem se ho naučila nazpaměť, přesto jsem na ta slova na zářícím displeji musela pořád zírat.

Komu: malaa@gmail.com

Od: noconnor@gmail.com

21. červen 2016, 3:04

Avo, uzjedom si, že mobil máš hlavně proto, abich ti mohla zavolat v nouzi. A tohle je nouze. Kdybys zvedla ten pitomí telefon, nemusela bych ti psat MEJL že tvoje sestra je mrtvá. Po jednom z jejích alkoholových dycháneků vznikl požár a jí se nepovedlo utéct. Když zítra virazíš z paříže možná stihneš pohřeb

Vážně nevím, jestli ty chyby jsou důsledkem toho, že máma a) pije, b) nikdy se nenaučila psát na klávesnici (Nejsem žádná pitomá sekretářka! Nejsem feministka proto, aby mi někdo diktoval dopisy!), nebo c) demence ovlivňuje její pravopis. Sázím na všechny tři možnosti. Nikdy jsem neviděla, že by Nadine Antipovová, rozená O'Connorová, přijímala jakékoli zprávy, dobré nebo špatné, bez panáka ginu. Smrt dcery, a navíc upřednostňované dcery, s ní nejspíš otřásla. Hádám, že když jí to řekli, stejně už byla pod obraz a na mobil se mi nedovolala proto, že si buď nevzpomněla na číslo, nebo ho špatně vytočila. Takže se musela dohrabat do patra k prastarému MacBooku, na který se práší na někdejší otcově pracovním stole. Tam se svezla na rozvrzanou kancelářskou židli a mžourala na svítící obrazovku. Po několika nepříjemných minutách nepovedených pokusů (a nejspíš dalším loku ginu) našla Firefox a proklikala se na Gmail, tedy pokud nejdřív nezkusila svůj starý a nefunkční

účet na Hotmailu. Když se jí systém zeptal na heslo, patrně na obrazovku plivala jízlivé nadávky. Požadavek počítače, aby si vzpomněla na něco konkrétního, určitě považovala za osobně mířený a zákeřně skrytý výsměch jejím upadajícím schopnostem.

Nejspíš se pokusila něco zadat, ale heslo bylo jistě předvyplněné, protože Zelda se svým zmateným a nedbalým způsobem snažila matce její bídny život usnadnit. A tak mi matka, opilá, rozzlobená, zmatená a vydešená, mohla napsat uštěpačný e-mail o tom, že moje sestra uhořela. A pokud to takto oznámila mně, můžu se jen dohadovat, jakým způsobem se to dozvěděl můj otec.

Po přečtení dopisu mě jako první napadlo, že Zelda by takovou smrt ocenila. Přesně tak by si to přála. Jde o příhodný konec pro člověka pojmenovaného po paní Fitzgeraldové, která zemřela — patrně nepřítelna — při ničivém požáru sanatoria, v němž strávila pod zámek značnou část svého života. Podobně jako Berta Rochesterová. Jako děti jsme si často hrávaly na Johanku z Arku a Zelda budovala propracované hranice pro slámové panenky přestrojené za mladou mučednici (Zelda představovala Johanku a já jsem vždy ztělesňovala hanebné anglické inkvizitory). Smrt v ohni je jako dělaná pro vizionáře a blázny a Zelda byla obojí. Moje temná stránka.

Ale pak, protože svou sestru znám, jsem začala číst mezi řádky.

Celé to na Zeldu tolik sedělo. Tak hrozně moc. Když se mi konečně podařilo dovolat matce, mumlavě mi vyprávěla o tom, jak sestra uvízla v hořící stodole. Ve stodole za domem, kterou si Zelda přebudovala ve své únikové doupě pro chvíle, kdy už neměla žaludek na pobyt ve společnosti naší neduživé a nesnesitelné matky. Víím, že se ráda uchylovala do bytu v patře, kde kouřila jednu za druhou, pila a psala mi e-maily. Vyšetřovatelé zjevně došli k závěru, že usnula se zapálenou cigaretou (Typické, Zeldo!) a dřevěná stodola a všechny knihy, které si

tam nahoru nanosila, v suchém horku červnového dne vzplály. Upálená zaživa v den letního slunovratu. Na zuhelnatělé trosky je vidět z poloviny oken v domě, takže mé matce Zeldu bez ustání připomínají, ačkoli má napůl uhnílý mozek a téměř úplně rozežraná játra. Kdyby moje sestra svou smrt plánovala, nemohla by vymyslet nic lepšího. Ani náhodou.

Uličkou projížděla letuška s nápojovým vozíkem, jímž bezstarostně narážela do kolen dlouhonožných cestujících. Já jsem skladná, a navíc v cestovní velikosti, takže se pohodlně usadím i ve stísněných prostorech a na neustále se zmenšujících letadlových sedačkách. Požádala jsem o Bloody Mary v plastovém kelímku a pobůhvíkolikáté se zamyslela nad názvem tohoto báječného životabudiče — souvisí snad s tou zkrvavenou nevěstou, kterou jsme jako malé vyvolávaly v zrcadlech?

Kroužila jsem kelímkem s hustým rajčatovým džusem, příliš mnoha kostkami ledu a směšnou kapkou vodky a usrkávala ten nápoj tenkým červeným brčkem. Tahle brčka miluju. Líbí se mi jejich lakoničnost. Usilovně jsem se snažila nemyslet na to, co opouštím a kam směřuju. Cestovat přes Atlantik tímto směrem se mi vždy zdálo kruté — Evropu opustíte po snídani a do Států dorazíte na dopolední svačinu, vyčerpání a hotoví tak akorát na drink a večeři. Slunce na obloze couvá. S natěšenými kamarády a příbuznými se potkáte po patnácti vysilujících hodinách, které jste strávili v exilu anonymních prostor letišť a letadel. Věčné návraty na Ithaku. Nebo do Ithaky. Vyzvednou mě na malém letišti a odvezou do rodného domu, padesát metrů od místa, kde se moje sestra před pár dny údajně usmažila — to všechno před večeří. Zajímalo by mě, jestli to spaleniště ještě doutná. Dělá snad spaleniště někdy něco jiného? Před necelým měsícem nám bylo pětadvacet.

Vejdu do domu a okamžitě mě pohltí vůně dětství, vůně domova. Vystoupám do patra, do matčiny ložnice. Jestli bude jen minuta po páté (což asi bude, než se dohrabu až tam nahoru),

bude matka nejspíš opilá nebo aspoň přiopilá a já si k ní sednu a oběma nám naleju plnou sklenici vína. O Zeldě se bavít nebudeme — to nikdy neděláme. Nakonec (a nebude to trvat nijak dlouho) Nadine řekne něco zničujícího, krutého, co nedokážu přejít, a já odejdu. Jestli budu mít zlomyslnou náladu, vezmu si víno s sebou, aby musela opatrně sejít dolů pro další láhev a přitom riskovat polámaná žebra a pokořující selhání.

Vyjdu s tou láhví vína ven a podívám se na zčernalé trámy stodoly. Upřeně se zahledím na tu tmavou hromadu popela. Pak se začnu pokoušet rozplést sestřino tajemství a najdu ji, ať už se skrývá na jakémkoli místě. Vylez, vylez, ať jsi kdekoli. Co to hraješ za hru, Zeldo? Ty sis nikdy nelámala hlavu s pravidly.

Komu: malaa@gmail.com

Od: zazazelda@gmail.com

5. září 2014, 20:36

Drahá sestřičko, monozygotická spolubydlící z dělohy,

tak co Paříž, je to takový zázrak? Třpytí se skvostným pozlátkem historie a okázalosti? Sázím se, že ano, přinejmenším co se tebe týče. Schválně zkusím hádat, cos zatím dělala: přistála, zbavila se zavazadel a okamžitě vyrazila na triumfální procházku podél Seiny — víš, jak ve chvílích radosti vždycky potřebuješ být blízko vody; zdědila jsi to po předcích z máminy strany, kteří se všichni courali po pláži —, toulala ses nebo spíš vyváděla na těch posvátných březích, dokud ti nepopraskaly puchýře, a pak, protože jsi dcera své matky, sis ihned našla nějaký studený alkoholický drink. A vzhledem k tomu, že je pro tebe velmi podstatné zapadnout mezi místní a zároveň dostát historické „autentičnosti“, se vsadím, že ten nápoj byl... lillet! Nebo dost možná šampaňské, ale já jsem si jistá, že stud i šetrnost ti zabránily vypláznout šedesát nebo sedmdesát eur za jednu

láhev bublinek. Vsadím se, že jsi popíjela lillet, zkoušela si svou dokonale přijatelnou francouzštinu, vychutnávala si volnost, předstírala, že nechceš nic jiného k pití, a to šampaňské si koupila v nějakém okouzlujícím „autentickém“ vinařském krámku cestou do té krabice od bot, kde budeš žít, dokud tě frankofilie nepustí (nebo dokud nerozházíš všechny peníze, co ti tajně podstrčil táta, a nebudeš se muset vrátit domů). A celou dobu rozhodně nebudeš myslet na to, co se stalo předtím, než jsi nás opustila. A proč jsi nás opustila. Mám pravdu, Avo, n'est-ce pas?

Jsem vážně ráda, že si plníš sny a kdovíco ještě, i když to znamená, že jsi musela opustit svou milovanou sestru, kterou jsi nechala strádat a již jsi pověsila na krk výhradní péči o matku rodu. Víím, že vždycky říkáš, že má radši mě, ale DOBRÝ BOŽE, měla bys vidět, jak je bez tebe v koncích. Vážně jsem přesvědčená o tom, že si myslela, že to jen tak říkáš — že celou tu věc s dalším studiem nemyslíš vážně a celou dobu plánuješ usadit se s ní v jejím hnízdě, otírat jí čelo a držet ji za ruku během jejích každodenních delirií i pomalého úpadku. Jak zírala, když se pod schody objevily tvoje kufry! Moc si toho nepamatuje, ale TUHLE zradu ano. Ztraceně čekala celé týdny v rozechvělém, bolestném napětí a odmítala uvěřit, že by mohla být opuštěna s takovou chabou výmluvou!

Nechci ti to vyčítat (To bych si nedovolila! Nikdy. Ani náhodou. Určitě ne po tom všem, co se stalo...), jen se ti snažím v hrubých rysech načrtnout, jak bude zdejší život vypadat bez tvé přítomnosti. Já zůstanu v přívěsu (Zůstanu! Nikdo mě z něj nedostane! Ani ten zatracený netopýr!), do domku na vinici se nevrátím. Máma je na tom bídne, to je pravda, ale jak víš, budu u ní vždycky přes den a zatím je dost při smyslech na to, aby si v noci poradila sama. Myslím. Koneckonců, přívěs stojí jen necelý kilometr daleko — kdyby dům náhodou podpálila, měla bych vidět plameny, haha! Už mě napadlo, že bych najala někoho, kdo by s ní trávil nějaký čas a postaral se o ty méně

lahodné záležitosti (k plenkám už vážně nemáme daleko), ale nechce se mi sahat ještě hlouběji do už tak prázdné pokladnice Antipovových a O'Connorových. Pokud nesklidíme nějaké zázračné hrozny, myslím, že naše vinice má ty nejlepší roky za sebou, Avo. Skutečně. Nicméně i tohle neúspěšné podnikatelské snažení poskytuje jistou iluzi profese, což je velmi užitečné na těch pár večírcích pro dospělé, na které občas zajdu, a pak už téměř nikde. A taky to slouží jako záminka k tomu někde být. A drží mě to u vína. Není divu, že vrchní satyr Náš zhyralý otec se s takovou chutí pustil do obhospodařování vinohradu. Ten chlap nebyl zase až takový blázen.

No vidíš, už zase blábolím — sedím tu a píšu na tomhle prastarém notebooku u někdejšího tátova psacího stolu. Snažím se s ním naučit mámu, ale ona je ráda, že si po vyčurání nezapomene natáhnout kalhotky (Patrně je to lepší, než kdyby to bylo obráceně!), takže se asi spíš pokouším ji nějak zabavit. Až skončím, půjdu mámu vyzvednout z jejího slunečního trůnu a podplatit ji dostatečným množstvím chlastu, abych ji dostala dovnitř bez boje. Je čas podívat se pravdě do očí. Jsem si jistá, že si pochutnáváš na nějaké bagetě s plísňovým sýrem — ale pamatuj, že to nesmíš přehánět! Nikdy! Kdyby naše matka mohla, připomněla by ti, že si nedávno všimla, jak se ti třese kůže na paži, a že ve svém věku už si nemůžeš tak nezřízeně doprávat. Ironie.

Ve vši vážnosti: šíleně mi chybíš. Řekni, že jsi celou tu věc s dalším studiem PŘECE JEN nemyslela vážně. A že spolu můžeme zase začít mluvit.

*S nehynoucí láskou tvá zbožňující sestra
Ž jako Želda*

Po několika hodinách, dalším letu a druhé nepovedené Bloody Mary jsem z malinkého letadlového okénka pozorovala pás

jezer táhnoucích se dole pod námi. Motory burácely tak hlasitě, až mě z toho bolela hlava a brněly čelisti. Když se stroj naposledy naklonil, aby zahájil klesání k letišti v Ithace, naskytl se mi výhled na všechna jezera Finger Lakes v řadě za sebou. Vypadala jako lesknoucí se vytasené drápy chňapající po slunečních paprscích pozdního odpoledne. Samozřejmě jsem přiletěla se zpožděním. Na letištní celnici ve Filadelfii jsem vystála několikahodinovou frontu, moje taška přijela na páse jako poslední a nestihla jsem navazující let. Navíc byl další spoj do Ithaky zrušen, což se stává zhruba v polovině případů. V zimě ještě častěji. Letiště mě zlomilo — myslím duševně. I kdybych odhlédla od všeho ostatního, s prefabrikáty z mikrovlnky a pivem za osm dolarů se nedá odpočívat. Jídlo a pití jsou pro mě totiž jedinými zdroji skutečného a hlubokého (jakkoli ambivalentního) potěšení. V tom se podobám otci. Vlastně jsem byla vděčná za to, že sedím v tom hlučném letadle a kroužím ve vzduchu asi jako zubní pasta v odtoku umyvadla. Spirálovitě dolů.

Znovu mě napadlo, jestli jsem vůbec měla jezdit, zda to celé nebyla chyba. Nico se nabízel, že pojede se mnou. Takovým tím svým něžným galským způsobem. Minulou noc v posteli. Nesmělý a šlechetný jako vždycky. Tohle místo by ho roztrhalo na kusy. Všechna ta bezdůvodná krutost by ho dočista vyvedla z míry. Ze slušnosti by se snažil pít místní víno, ale jeho sklenice by zůstala napůl plná celý večer. Nico není snob, ale je Francouz. A hlavně má vybrané způsoby. Mezi mými známými a rodinou by byl úplně ztracený, všichni by měli příliš práce s deptáním všech kolem sebe, než aby se obtěžovali s nějakou starosvětskou slušností. Vzala bych ho s sebou moc ráda — aspoň bych věděla, že na mě na konci každého brutálního dne čeká v mém příliš bílém, přezdobeném pokoji, aby mě potěšil a uklidnil po nejčerstvějším útoku. Při té představě se mi trochu sevřel žaludek. Možná jsem ho přece jen neměla nechávat

doma. Řekla jsem mu, že kdybych se musela zdržet déle než pár týdnů, může mě přijet navštívit. O důvod víc, abych z vini-
ce Silenus a od jezera Seneca zase co nejrychleji vypadla. Jako
bych nějaký důvod navíc potřebovala.

Podvozek dosedl na ranvej a já jsem s těžkým srdcem po-
hlédla do oken letištní haly. Jestlipak mě otec nakonec vážně
přijede vyzvednout, jak slíbil? Ucítla jsem v ústech tu ostrou
kyselou pachutí místního Pinotu Grigio, který máma skladuje
v lednici, a uvědomila jsem si, jak moc prahnu po skleničce.

Můj otec Marlon dřímал natažený na jedné z laviček před
letištem. Přes obličej měl položený slaměný klobouk. Napad-
lo mě, že tam takhle leží už nějakou dobu. Zatahala jsem ho
za nohu, abych ho probudila. Líně otevřel oči pod kloboukem.

„Malá A!“ usmál se a posadil se. Měl na sobě plátěný oblek.
Košile i kalhoty byly ležérně pomačkané. Jeho jindy pronikavé
zelené oči mi v tu chvíli zas až tak bystré nepřipadaly. Nevidě-
la jsem se s ním víc než dva roky, ale za tu dobu se v podstatě
nezměnil. Tmavé vlasy měl asi prošedivější, vrásky kolem očí
možná hlubší, pořád však vypadal jako nonšalantní zpustlík,
kterým odjakživa byl. A jako vždycky jsem při pohledu na jeho
úsměv pocítila pokušení odpustit mu všechny jeho neúspěchy
i to, že nás opustil. Matka tomu člověku odpouštěla pouhých
patnáct let, a to nepatří mezi lidi, kteří by vám něco prominuli.
Pozastavila jsem se nad jeho přitažlivostí. Kéž bych ji po něm
získala místo zelených očí a záliby v pochutinách.

Jakmile na mě zaostřil pohled, vyskočil — až překvapivě ve-
sele na někoho, kdo přišel o dítě. Bylo mi jasné, že přede mnou
bude hrát usměvavého a povzneseného. Že se bude chtít zalí-
bit. Už se mě chystal sevřít v srdečném objetí, když vtom jako
by se probudil a uvědomil si, jak to mezi námi je. Ještě pořád
byl štíhlý, ačkoli když jsem ho zlehka objala, obtěžkána taškou
na kolečkách, ucítla jsem pod jeho krémovou košilí zárodky
panděra. Pevně mě stiskl.

„Ahoj, tati. Jsem ráda, že jsi to stihl.“ Vážně jsem se snažila nepřidávat do té věty sarkasmus, ale nemohla jsem si pomoci. Předstíral, že si toho nevšiml. Můj otec nesnáší konflikty. Nejspíš proto dává přednost své druhé rodině před tou první.

„Ach A, je mi to tolik, tolik líto. Bože, ani si nedovedu představit...“ Vzal mě za ramena a pozorně se mi zahleděl do očí. Došlo mi, že navzdory vši sebekontroly bych se mohla rozbředet, a tak jsem se mu jemně vysmekla. Tvář měl vrásčitou. Tragický patriarcha, království v troskách, dcera mrtvá.

„Já vím, tati. To nic... Nechme to koňovi.“ Staré pořekadlo oblíbené v naší rodině. *Nechme to koňovi, ten má větší hlavu.* Teď už se rozhodně nezdá tak vtipné a časem bude bezpochyby na vtipnosti ještě ztrácet. Stejně jako naše rodina. „Jsem si jistá, že máma je...“ Nějak jsem pořádně nevěděla, jak tu větu dokončit. Byla jsem si jistá, že máma je v tuto chvíli už úplně mimo, protože vzhledem k mému zpoždění určitě vypila minimálně jednu láhev Pinotu Grigio, a jakmile se Marlon zjeví na jejím prahu, dojde pravděpodobně k nějaké hodně výživné scéně. Táta hrál svou roli dobře. Galantně mi vzal tašku a zamířil na parkoviště. Zavazadlo si přehodil přes rameno jakoby nic. Tak laciná demonstrace mužnosti.

„Moc sis toho s sebou nepřivezla, A.“

„Balila jsem ve spěchu. Navíc mám doma ještě pořád hromadu věcí. A vždycky si můžu půjčit něco od Zeldy.“

Táta sebou viditelně trhl a uhnul pohledem. Když jsem totéž večer předtím poznamenala během ledabylého balení, zarážel se i Nico. Nervózně posedával na okraji postele a zjevně se obával o mé zdraví. Chápu, proč by mohlo být vnímáno jako faux pas, kdybych si oblékla nějaký ze sestřiných výstředních kousků a proháněla se po domě jako její duch z masa a kostí jen pár dní po její smrti. Jenže já jsem si její věci půjčovala vždycky. Kdybych s tím teď přestala, udělala bych až příliš velký ústupek.

„Mluvila jsi už s matkou?“ zeptal se Marlon.

„Jen krátce, včera večer po telefonu. Vyjadřovala se dost dezorientovaně, takže jsem toho z ní moc nedostala.“

„A daří se jí... dobře?“

„Cože? Copak tys jí nevolal?“

„Zkusil jsem to, malá A. Ale hned mi to položila.“ Odmlčel se. „Nemůžu říct, že bych jí to měl za zlé. Musí to být peklo.“

„Já vážně nevím, jak se má, tati. Moc často s ní nemluvím. Je na mě strašně... naštvaná, od té doby, co jsem odjela do Francie, a Zelda říkala, že dobrých dní má míň a míň.“

„Poslyš, holka, moc mě... moc mě mrzí, že se s tím vším musíš vyrovnávat. S ní. Není to fér. Jako by toho už tak nebylo dost...“ Zdálo se, že Marlon neví, jak pokračovat. Ale bylo to nejbližší omluvě, kam se za poslední roky dostal. Omlouvat se umí hezky. Člověku vždycky dojde až zpětně, že Marlon vlastně nepřijal odpovědnost vůbec za nic.

„Nechme to být, tati. Ráda bych si prostě jen... užívala sluníčka.“ Došli jsme k autu, které optimisticky zaparkoval v zóně určené pro krátkodobé stání. Dostal pokutu, kterou určitě nezaplatí. V téhle části světa si ještě nezvykli na bezpečnostní opatření přijatá po útocích z jedenáctého září ve všech tranzitních oblastech ve zbytku země. Tady se skromná protiteroristická opatření vymáhají dost ledabyly. V New Yorku už by jeho auto stálo na odstavném parkovišti a on by byl touhle dobou v policejní vazbě. Ale tady v Ithace měl jen lísteček za stěračem.

Půjčil si oslnivý kabriolet, jak jinak. Táta rád cestuje stylově — bez ohledu na finanční možnosti, vhodnost nebo takt. Jakákoli ekonomická omezení většinou vnímá jako něco, co se ho netýká.

„Pěkný auto,“ podotkla jsem. On se rošťácky usmál, naložil mou tašku do kufru, nasedli jsme a vyrazili. Doufala jsem, že je schopen řízení. Já jsem neřídila už dva roky a neměla jsem s sebou ani řidičák, ale pořád bych byla lepší řidička než opilec.

Marlon však vypadal dostatečně při smyslech a za městem nás už čekaly jen prázdné štěrkové cesty, kde se za námi bude zvedat prach a následně vířit po zemském povrchu, jak se mu zachce. Jeli jsme po silnici 13 a já jsem se uklidnila. Po naší pravé straně leželo jezero Cayuga.

„Takže, Paříž! Jaký to tam je, kočko?“

„Takový, jaký bys čekal, tati,“ pokrčila jsem rameny.

„Ale no tak. Je to jedno z nejúžasnějších měst na světě! To je všechno, co mi o něm řekneš?“

„Je daleko od Silenu. Dokonce dál než Kalifornie.“

Marlon ledový tón mého hlasu ignoroval. I když se tvářil vesele, poznala jsem, jak moc se o to musí snažit. „Ty nikdy nemluvíš vážně, malá A,“ zažertoval. „Vždycky lehkovážná, co?“ Když jsme projížděli městem, pískal si a husté černé vlasy mu čechrал vítr. Nemá je kudrnaté jako já se Zeldou, spíš jen vlnité. Když jsme se sestrou zjistily, že kudrnatost je recesivní gen, začaly jsme se Zeldou spekulovat o našem dědictví. Nicméně naše geny nesly až příliš jiných stop po Marlonovi, takže jsme možnost jakékoli otcovské záhady opustily jako nesplnitelné přání. Písmena DNA kódují náš původ, ale rozšifrovat naši budoucnost nedokážou.

„Cos dělal, zatímco jsi na mě čekal?“ zeptala jsem se, ačkoli odpověď jsem už znala. Jen jsem chtěla zjistit, jestli mi bude lhát.

„Zastavil jsem se za několika starými známými, zašli jsme na něco k snědku.“

„Aha. A kam jste šli?“

„Jak se jmenuje to místo v centru? Takový to, kde dělají levný margarity?“

„Viva.“

„No jasně. Mexický jídlo tam mají dost průměrný,“ usmál se. „Ale v tomhle městečku je to jediný místo, kde mají otevřeno mezi druhou odpoledne a večerí.“

„Myslíš tím jediný, kde mají bar,“ opravila jsem ho napůl žertem.

Znovu se usmál. „Už jsem zapomněl, jak úžasně... uklidňující to v těchhle končinách je.“ Pak zapnul blinkr a další dvě tři minuty jsme jeli v naprostém tichu.

„A jak se má ta tvoje stará známá?“ zeptala jsem se. Marlon zamrkal. Je to vynikající lhář a já jsem poznala, že zvažuje, zda má lhát i teď. Sázela jsem na to, že řekne pravdu. Protože už jsem starší. Protože mi právě umřelo dvojče. Moje sestra, která náhodou zdědila jeho prášilovský talent.

„Myslíš Sharon?“

„Koho jiného?“

„Má se dobře,“ odpověděl nejistě. O ženě, s níž měl poměr, když jsem byla na střední škole, jsme se ještě nikdy nebavili. Několikrát jsem si říkala, jestli tuší, že jsme o ní se Zeldou tehdy věděly. Stejně jako naše matka.

„To ráda slyším. Vídáš se s ní často?“

„Ne,“ řekl tiše. „Neviděl jsem ji už celý roky.“

„A jak se má tvoje třetí žena? Maria, vid?“

„Má se prima. Holky taky. Je jim šest a osm, věřila bys tomu? Takový malý rošťandy. Pak ti ukážu fotky v telefonu.“ Trochu se odmlčel. „Blaze je tak trochu generál. A Bianca mi občas připomíná tebe, když jsi byla malá. Je taková... pořádná.“

„Takže v Napě všechno klope?“

„Jo, jo. Vlastně jde všechno přímo skvěle! Vinici se fakt daří. Minulej měsíc jsme se dostali dokonce i do *Wine Spectatoru*.“ To jsem věděla. I my vlastníme vinici. A od roku 1995 ten časopis odebíráme. Což věděl pro změnu on. Trval tehdy na tom, že si ho předplatíme, ale účet nám už přenechal. „Když jsi teď zpátky ve Státech, měla bys za náma přijet na návštěvu. Maria vás dvě moc ráda uvidí.“ Oba jsme sebou trhli, protože použil množné číslo v budoucím čase.

„Uvidíme. Každopádně bych se do Paříže měla vrátit co nejdřív.“

„Vždyť je léto, malá A! Žij trochu! Nikdy neodpočíváš. Ty tvoje studia určitě do podzimu počkají,“ řekl a otravně mě štouchl loktem.

Přikývla jsem. „Možná, snad. Ale právě teď dělám na dizertaci, takže mám spoustu práce. Zajímá mě spojitost mezi Edgarem Allanem Poem a hnutím OuLiPo, důraz na formální omezení, který mají společný...“

„Mně tedy Poe nikdy nepřišel jako někdo, kdo by se nějak omezoval,“ skočil mi do řeči Marlon. Zjevně měl pocit, že to působilo chytře.

„Ne že by se on omezoval. Jde o formální omezení. Konkrétně mě zajímají lipogramy a pangramy. Mám takovou teorii, že ačkoli v textech hnutí OuLiPo hrají očividně důležitou roli, mohly se objevit už dřív jen tak mimoděk v Poeových pracích. Zatím jsem se soustředila hlavně na aliteraci a repetici, a jelikož se Poe hodně věnuje podvědomí...“

„Pangram? To je něco jako *hbitá hnědá liška přeskočila líného hnědého sysla*?“ přerušil mě znovu Marlon. Nejspíš se na mě snažil udělat dojem.

„Ano, v podstatě. Zatím jsem rozebrala jeden esej, který napsal o poezii...“

„To zní všechno strašně učeně, malá A, a už se nemůžu dočkat, až mi o tom povíš víc, ale copak si ani na chvíli nevydechneš? Je léto, no a tvoje sestra...“

Kapitulovala jsem. Marlona ani vzdáleně nezajímalo, na co celé dny myslím.

„Vždyť víš, Zelda byla ta uvolněná. Já byla vždycky ta zodpovědná.“

„To jsi pořád, zlatíčko,“ odvětil, jako by mě chtěl utěšit.

„Ne, teď už jsem jenom jedna.“ Najednou jsem se cítila jako svá matka — vmanévrovala jsem toho muže do pozice, ve které

se musel cítit pod psa. „Promiň, tati. Prostě si nejsem... jistá...“ Tu větu jsem nedořekla. Zatímco jsme ujížděli po dálnici na druhém břehu jezera, dívala jsem se do zpětného zrcátka, jak za námi mizí Ithaca.

„To je dobrý, holka. Můžeš říct cokoli, co máš na srdci.“ Poplácal mě po koleni. Uvědomila jsem si, že od té doby, co mě otec pozdravil, se na mě ještě ani jednou nepodíval. Jako by toho nebyl schopen. Vyhrabala jsem ze své velké tašky sluneční brýle a nasadila si je pro případ, že bych se rozplakala. Když jsem však pozorovala záplavu snad až příliš zelených listů všude kolem a lesknoucí se vodní hladinu, došlo mi, že plakat nejspíš nebudu.

2

S brutální pásmovou nemocí mi nepomohly ani všechny ty Bloody Mary, takže jsem někde na těch prašných cestách, které nás měly převést přes onen úzký a rozeklaný kus země vyčnívající mezi jezery, usnula. Probudila jsem se, až když jsme vyjeli na kopec rozkládající se nad jezerem Seneca. Ten pohled byl velkolepý. Právě zapadalo slunce. Až se mi trochu zatajil dech, stejně jako pokaždé, když tou cestou jedu. Dvacet měsíců. Tak dlouho jsem ještě nikdy pryč nebyla. Podívala jsem se na Marlona. Ačkoli měl na nose sluneční brýle, zdálo se mi, že má usazené oči. To mě překvapilo a taky rozhodilo. V té jeho okouzlující rozjařené masce se trhliny vyskytovaly jen velice zřídka, a vždycky když se nějaká objevila, měla jsem pocit, jako by se mi hroutil celý svět. Nejspíš si toho byl vědom, protože jakmile si všiml, že jsem vzhůru, okamžitě nasadil svůj obvyklý výraz a věnoval mi široký úsměv. Víím, že to místo, kde jsme žili, miloval. Měl rád naši mizernou vinici. A dokonce i mou matku a nás dvě. Jeho vztah k nám poznamenala léta krutosti a neshod, zato jeho láska k tomuhle skromnému kousku země zůstala ryzí. Taky jsem se na něj usmála, protože ačkoli si to nerada přiznávám, i mně chyběl.

Auto se hnalo klikatými silničkami a my jsme sjížděli stále níž a níž, blíž k břehům jezera. Všude kolem nás se táhly pásy vinic a vzduchem se nesl rytmičný bzukot bezpočtu rozličných druhů hmyzu.

Dole u jezera se záhadně měnila teplota — když jsme projížděli chvíli studeným a chvíli teplým vzduchem, až mi naskočila husí kůže na rukou a stehnech. V ovzduší byla cítit chladivá voda.

Vinice Silenus se nachází na svahu protějščího kopce. Pod košťovnou s rustikální terasou, na které stojí k dotvoření atmosféry několik starých sudů, se táhnou lány révy. Moc nevynášejí a víno dosahuje maximálně průměrné kvality, dokonce i na místní poměry.

Cestou jsem si co nejpozorněji prohlížela hrozny, abych zjistila, jak si Zelda v posledních dvaceti měsících počínala. Jen stěží jsem si dokázala představit svou nepředvídatelnou a sebe-střednou sestru, jak obdělává půdu jako správná farmářka. Nicméně ačkoli na to byla prakticky sama, nějak se jí podařilo udržet vinici v relativně ucházejícím stavu. Napadlo mě, jestli za tím náhodou nestojí on, jestli s ní náhodou v tom přívěsu nežil taky on, jestlipak to není on, kdo se zjara stará o treláž a na podzim o sklizeň. Nejspíš ano. Zelda se o harmonogram prací nikdy moc nezajímala a úplně jsem ji viděla, jak tráví celý květen a červen na terase s koktejlem v ruce a přísahá, že ty dráty naváže hned zítra. Samozřejmě pokud se do toho skutečně nezakousla, to by pak byla jako posedlá. Jako teriér. Uvědomila jsem si, že se s ním budu muset brzy setkat, možná ještě dnes. Až mi z toho přeběhl mráz po zádech. Co mu asi povím?

Marlon si rozpačitě odkašlal.

„Víš, co je zvláštní?“ začal. „Mám pocit, že už začínám ztrácet rozum.“ Odmlčel se. „Víš, jak jsem byl v tom baru...“ Zavrtěl hlavou, na které se mu rozhoupaly vlnité vlasy. A mlčel.

„Co?“ pobídla jsem ho.

„Je to pitomost.“

„Co je pitomost?“

„Měl jsem pocit, že jsem zahlédl tvou sestru.“ Zachovala jsem si tak pokerový výraz, jak to jen šlo. „Nebo tebe, samozřejmě. Ale chůzi měla jako Zelda. Nevím, celé je to nesmysl.“ Sám pro sebe se zasmál. „Směšný, vid’?“

„Bolest si s lidmi různě hraje,“ odpověděla jsem a snažila se nedat na sobě nic znát. Ukázala se mu snad Zelda schválně? Je

v Ithace? Nebo v Kalifornii? Uvelebila jsem se na sedadle a začala o ní přemýšlet. Jestli by se vůbec obtěžovala si s Marlonem nějak hrát. Když od nás odešel, jako by pro ni téměř přestal existovat. Zato mně strašně chyběl.

Táta zahrnul na dlouhou strmou příjezdovou cestu vedoucí ke koštovně a domu, který se k ní ze strany tulil. Nadine s Marlonem ho postavili hned po koštovně a novém vinném sklípku a při jeho stavbě se jen utvrdili ve svých prioritách. Nejprve vybudovali místo k pití a až potom k žití. Má matka ho navrhla spolu se svým známým, architektem z města. Podepsal se na něm její náročný a velice kritický vkus. Každé okno, každá stropní lišta, každý roh zrcadlily její lásku k pravým úhlům, modernismu a abstrakci. Nebyl to klasický útulný domov. A hned vedle něj stála stodola.

Když Marlon najel na štěrkem vysypané parkoviště, zjevila se nám její černá ohořelá kostra. Výhled na ni částečně stínil dům, ale viděla jsem spálené trámy vykukující ze země. Taký jsem zahlédla žlutou pásku ohraničující velký kus našeho trávníku. Poblíž trosek stálo policejní auto a kolem se motal někdo, kdo se tvářil neskutečně oficiálně, soustředěně a profesionálně. Najednou se mi roztrásly ruce a nechtěla jsem vystoupit z auta. *Cos to sakra udělala, Zeldo?*

Táta beze slova vyndal ze zavazadlového prostoru oba naše kufry a mně v záchvatu němé paniky došlo, že tady hodlá zůstat, pod stejnou střechou jako máma. Vypadal otřeseně. Vlastně se mi ulevilo, že tu jeho vyrovnanost může něco alespoň trochu narušit. Z jeho prvorozeného dítěte se koneckonců údajně kouří v sutinách stodoly, kterou vlastnoručně postavil jednoho nesnesitelně dlouhého léta, když ho matka nemohla vystát v domě. V jejím domě. Když jsme šli dovnitř, záměrně se na stodolu vůbec nepodíval. Ani na mě.

„Mami?“ zavolala jsem nejistě a snažila se uhádnout, kde asi může být. Slunce už zapadalo. Možná se šla najíst bez nás.

Netušila jsem, jestli tam ještě bude Betsy, naše boubelatá sousedka. Když jsem před pár dny domluvila s mámou, hned jsem Betsy zavolala a požádala ji, jestli by za mámou nemohla zajít a ujistit se, že má něco k jídlu a nespádla ze schodů. Sousedka mě po telefonu vehementně utěšovala a chovala se jako správná praktická venkovanka. Samozřejmě už o všem věděla. Viděla ten požár od sebe z domu, který stojí jen něco přes kilometr daleko. Už u nás dávno byla, a když jsem jí volala, zrovna se vrátila k sobě domů vyzvednout mraženou pečení. Chtěla mi vyprávět, jak se to celé seběhlo, ale já se zoufale snažila ten horor ukončit, abych mohla zalézt do postele k Nicovi a nechat se od něj utěšovat jeho angličtinou s přízvukem.

„Betsy?“ zkusila jsem to.

„Nahore!“ ozval se někdo, nejspíš Betsy. Táta složil kufry u dveří a nejspíš se rozhlédl kolem. Viděla jsem, jak si prohlíží, co se v domě změnilo. Zábradlí u schodů, které vypadá jako z nemocnice. Zámky na některých kuchyňských skříňkách. Matčin oblíbený obraz, kopie díla Barnetta Newmana, který dřív visel na chodbě, byl pryč. Zelda ho jednou v záchvatu slepé zuřivosti po jedné opravdu vyhrocené hádce, ke které mezi ní a matkou došlo předtím, než matce diagnostikovali demenci, roztrhala a hodila do jezera. Tehdy se nám matčiny nálady zdály ještě nevysvětlitelné a nepochopitelné. Bylo mi jasné, že Marlonovi se nahoru moc nechce.

„Já... já se tu ještě chvíli porozhlídnu a zajdu si na záchod,“ řekl odměřeně a couvl od kufrů a matčiny tiché pavoučí přítomnosti nahore. „Možná by bylo dobré, kdybys ji varovala, že tu jsem, holka. Ona, víš, možná mě neuvidí tak docela ráda.“

Přikývla jsem. Věděla jsem, že jakmile budu z dohledu, namíří si to přímo ke skřínce s tvrdým alkoholem. Až zjistí, že je na ní kombinační zámek, bude zklamaný. Zelda mi o tom zámku napsala v jednom ze svých rozvláčných e-mailů, takovým radostně pomstychtivým tónem. Prý ho tam umístila potom, co

se matka vloni málem zabila skotskou. Nadine tehdy zjevně zapomněla, že už celý den předtím popíjela víno a cpala se sedativy, a málem si zničila játra láhví Glenmorangie. Marlon si holt bude muset sehnat něco s nižším obsahem alkoholu v lednici.

Vydala jsem se nahoru. Pod nohama jsem cítila ty známé drážky ve dřevě. Dole jsem se totiž instinktivně zula. Matka nenávidí, když se v jejím kdysi vycíděném zenovém ráji objeví boty. Kdyby v obýváku spatřila sedět někoho s botami na nohách, mohla by se jí zmocnit šílená zuřivost. Uvnitř však bylo rozhodně víc špíny, než když jsem bývala malá. Zelda nejspíš vyhodila uklízečku, kterou jsem najala před svým odjezdem do Paříže. Cítila jsem, jak se mi na chodidla lepí zrnka písku a prachu, a když jsem sáhla na zábradlí, na konečcích prstů mi ulpěla mastná stará špína. Jinak se ale schody pod mýma nohama nijak nezměnily, pořád jsem si naprosto přesně pamatovala každé zavržení.

Máma s Betsy odpočívaly venku na balkoně, který patřil ke knihovně. Betsy seděla zády ke stodole, matka čelem přímo k ní. Rozčileně zírala na jizvu v našem trávníku obehnanou policejní páskou označující místo činu.

„Ahoj, Betsy, strašně moc ti za všechno děkuju,“ pozdravila jsem a připravila se na nevyhnutelné objetí. Betsy vyskočila ze židle, aby mě přivítala. „Vážně jsi mě zachránila.“ Zpětně jsem se zamyslela nad volbou slov, ale to už si mě Betsy tiskla na prsa.

„Ach, Avo, je mi to tak líto, to s tvou sestrou!“ Ihned se rozplakala. Zavalitá hrud' jí trhavě stoupala a klesala a hnědé oči se jí zalily slzami. Pokusila jsem se mezi našimi těly vytvořit nějakou mezeru a poplácat ji po rameni. Košile už mi nasákla jejím potem.

„Díky. Jsem ti vážně vděčná, že jsi tu byla.“ Pak jsem se odmlčela. „Ahoj, mami.“ Sklonila jsem se k ní, abych jí dala pusu na tvář a vytrhla ji z pohledu upřeného na stodolu.

„Zatraceně, Zelda, cos to sakra udělala se stodolou? Kolikrát ti mám do prdele opakovat, že tam nemáš čadit?“